

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Łochowski (przewodniczący)

SSN Adam Redzik (sprawozdawca)

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie ze skargi S. K.

na przewlekłość postępowania przed Sądem Apelacyjnym w (...) w sprawie I ACa (...),

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w (...),

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych 10 lutego 2021 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

I.

S.K. (dalej: Skarżący), reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, pismem z 22 września 2020 r. wniósł skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (dalej: skarga na przewlekłość). Skarga dotyczyła postępowania przed Sądem Apelacyjnym w (...) w sprawie I ACa (...) (o nakazanie).

Skarżący wniósł o: stwierdzenie, że w ww. postępowaniu nastąpiła przewlekłość postępowania; przyznanie od Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w (...) na rzecz Skarżącego kwoty 5 000 zł oraz o zasądzenie od Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w (...) na rzecz Skarżącego kosztów postępowania.

W uzasadnieniu skargi wskazano, że w terminie 7 dni od dnia wydania orzeczenia w sprawie I ACa (...) (1 sierpnia 2019 r.) Skarżący złożył wniosek o sporządzenie i doręczenie pisemnego uzasadnienia wyroku. Z Portalu Informacyjnego Sądów Powszechnych wynika, że wpłynął on do Sądu 5 sierpnia 2019 r. Podniesiono, że w sprawie doszło do przewlekłości postępowania z uwagi na niedoręczenie uzasadnienia wyroku do dnia złożenia skargi na przewlekłość, mimo wielokrotnego zwracania się o wykonanie wniosku Skarżącego.

Pismem z 21 grudnia 2020 r. Prezes Sądu Apelacyjnego w (...) przedstawił odpowiedź na skargę, w której wniósł o odrzucenie skargi jako niedopuszczalnej.

W uzasadnieniu Prezes Sądu Apelacyjnego w (...) podniósł, że postępowanie w sprawie I ACa (...) prawomocnie zakończyło się w dniu wydania wyroku, czyli 1 sierpnia 2019 r., natomiast skarga na przewlekłość wpłynęła 28 września 2020 r. Przy tym orzeczenie sądu staje się prawomocne, jeżeli nie przysługuje co do niego środek odwoławczy lub inny środek zaskarżenia (art. 363 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego; dalej: k.p.c.). Sprawa, w której strona może wnieść skargę kasacyjną, jest prawomocnie zakończona, a Sąd Najwyższy nie rozpoznaje jej jako kolejna instancja. W związku z tym, skarga na przewlekłość, jako wniesiona po prawomocnym zakończeniu postępowania co do istoty sprawy jest niedopuszczalna, gdyż jej istotą jest kontrola sprawności toczącego się postępowania i przeciwdziałanie istniejącej przewlekłości.

II.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (dalej: ustawa o skardze na przewlekłość), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego dotyczy skarga na przewlekłość, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej

niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

W świetle artykułu 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie. Dokonując owej oceny uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga na przewlekłość została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

W art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość ustawodawca wskazał, że skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie.

W oparciu o przytoczone wyżej przepisy, w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że publicznoprawnym celem ustawy o skardze na przewlekłość jest stworzenie realnego i skutecznego środka zapobiegającego przewlekłości postępowania, czyli takiego środka, którego funkcją jest przede wszystkim wymuszanie nadania sprawie odpowiedniego, sprawnego biegu. Cel ten nie może zostać zrealizowany w sytuacji, kiedy postępowanie zostało prawomocnie zakończone (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 sierpnia 2012 r., III SPP 40/12).

Przedmiotem postępowania wywołanego skargą na przewlekłość jest badanie podniesionego przez skarżącego zarzutu, że doszło do naruszenia przysługującego mu prawa do sądu przez przewlekłe prowadzenie postępowania w sprawie od chwili jego wszczęcia do prawomocnego zakończenia. Postępowanie w sprawie trwa (jest w toku) aż do momentu wydania prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie. Zgodnie z art. 363 § 1 k.p.c., orzeczenie sądu staje się prawomocne, jeżeli nie przysługuje co do niego środek odwoławczy lub inny środek zaskarżenia, czyli najpóźniej z dniem wydania wyroku przez sąd II instancji.

Bezsprzecznie czynności dotyczące doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem są podejmowane po prawomocnym zakończeniu postępowania sprawie i tym samym skarga na przewlekłość w ich dokonaniu jest wnoszona po prawomocnym rozstrzygnięciu sprawy co do jej istoty (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 września 2014 r., III SPP 205/14; zob. także np. postanowienia Sądu Najwyższego z: 15 grudnia 2015 r., III SPP 28/15; 6 grudnia 2018 r., I NSP 82/18; 13 marca 2019 r., I NSP 85/19).

Mając na uwadze powyższe, biorąc pod uwagę, że postępowanie zostało prawomocnie zakończone 1 sierpnia 2020 r., a skarga na przewlekłość wniesiona 22 września 2020 r., jest ona niedopuszczalna i podlega odrzuceniu.

Wobec tego, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3, art. 5 ust. 1 oraz art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.